2. İSLAM AHLAKININ KAYNAĞI

İslam ahlakının kaynağı Kur'ân ve Sünnet'tir. Kişi akli melekeleri yardımıyla davranışlarından bazılarının iyi veya kötü olduğunu karar verse de, tüm davranışlar için aynı sonuca ulaşamaz. Bu nedenle Allah (c.c) diğer konularda olduğu gibi bu konuda da ayeti kerimelerle insana yol göstermiştir . Buna göre Allah'ın (c.c) emir ve yasaklarına uygun olan davranışlar "iyi", aksi tutum ve davranışlar "kötü"-dür.Allah (c.c.), Kur'an-ı Kerim'de, ahlak konusunu bütün boyutları ile anlatmıştır. Allah (c.c.) kendisine iman eden kişinin ibadetlerini ve ahlaki davranışlar yapmasını emretmiştir. Müslüman bir insanın yaptığı ibadetler onun davranışlarını güzelleştirir ve zamanla kötülüklerden uzaklaştırır. Allah (c.c.) bu konuda şöyle buyurur: "Muhakkak ki namaz hayasızlıktan ve kötülükten alıkoyar."[5]

Ahlakın kaynağı Kur'an-ı Kerim'dir.

Kur'an-ı Kerim'de bildirilen ahlaki kuralları bizzat yaşayan Peygamberimiz'in(s.a.v.) uygulamaları İslam ahlakının ikinci kaynağıdır. Allah (c.c) tarafından övülen[6], Hz. Aişe (r.a.) tarafından "Kur'an"[7] ola-

4. Şems suresi, 7-10. ayetler.
5. Ahzab suresi, 45. ayet.
6. bk. Kalem suresi, 4. ayet
7. bk. Müslim, Müsafiri, 139.

BİR DUA

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir defasında şöyle duâ etmiştir:

"(Allah'ım!) Beni güzel ahlaka eriştir. Senden başka güzel ahlaka eriştirecek yoktur. Kötü ahlakı benden uzaklaştır. Senden başka kötü ahlakı benden uzaklaştıracak yoktur..."

Müslim, Müsafirin, 201.

AHLÂKI GÜZEL OLAN İNSAN HER YAŞTA GÜZELDİR.

rak tanımlanan Efendimizin (s.a.v.) ahlakı Müslümanlar için bir rehber niteliğindedir.

Peygamberimiz (s.a.v.), Kur'an'ın emrettiği ahlaki hayatı en güzel şekilde yaşamış[8] ashabına sadece yaşantısı ile değil emir ve tavsiyeleriyle de yol göstermiştir.

Resulullah Efendimiz (s.a.v.), genç sahabisi Muaz b. Cebel'i, Yemen'e vali olarak gönderirken, ona tavsiyelerinden biri de *"Ey Muaz! İnsanlara güzel ahlakla muamele et."*[9] şeklinde olmuştur.

İslam ile birlikte kabileciliğe ve menfaate dayalı olan cahiliye ahlak anlayışı yerine, Allah'ın (c.c.) hoşnutluğuna kazanmaya dayalı bir ahlak anlayışı gelmiştir. Kur'an'ın ahlak anlayışında sadece insanlar değil, hayvanlar, bitkiler ve tüm varlıklarla iyi ilişkiler kurmak hedeflenmiştir.

En hayırlı ve kendisine en sevgili insanların güzel ahlak sahibi olduğunu ifade eden[10] Resulullah Efendimiz (s.a.v.), güzel ahlakın imandan olduğunu şöyle buyurmuştur: *"Mü'minlerin iman bakımından en mükemmeli, ahlak bakımından en güzel olanıdır."*[11]

Güzel ahlakın ahiretteki mükafatı ile ilgili Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: *"Kıyamet günü mü'minin mizanında güzel ahlaktan daha ağır bir şey yoktur. Muhakkak ki Allah (c.c.) söz ve fiileri çirkin kimselere son derece öfkelenir."*[12]

Ayet ve hadislerde ahlaka bu kadar önem verildiği için daha sonraki dönemlerde İslam âlimleri bu iki kaynak merkezli ahlak kitapları yazmışlar veya kitaplarında ahlak konusuna geniş yer vermişlerdir.

8. *Hadislerle İslam, TDV, C III, s. 16.*
9. *Muvatta', Hüsnü'l-huluk, 1.*
10. *bk. Buhari, Fedâilü ashabi'n-nebî, 27.*
11. *Ebû Dâvud, Sünnet, 15.*
12. *Tirmizi, Birr, 62.*
13. *bk. Ziya Kazıcı, Halis Ayhan, Talim ve Terbiye md. Türkiye İslam Ansiklopedisi, C 39, s. 515.*